

Främjande

- Prova på dag
- Lära känna dag
- Tjej-/kill- och gruppsamtal
- Julle-Valle-dagen
- Elevrådets dag
- Cykelutflykt Bunnässand
- Kompisdag

Förebyggande

- Det dagliga värdegrundsarbetet
- Aktivitetsråd
- Fadderverksamhet
- Nätanvändande
- EHM - Elevhälsomöten
- Arkeologstigen
- Gemensam läsning av skönlitterär bok

Åtgärder

- Skriva in i årshjulet en gemensam uppstart kring sunt nätanvändande i alla åldrar

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

De verksamhetsformer som omfattas av planen är
förskoleklass, åk 1–6 samt fritidshem

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, åk 1–6, fritidshem

Ansvariga för planen

Åsa Ådemo, rektor

Susanne Bergman, fritidspedagog

Nina Bergström, lärare

Ing-Marie Hellström, lärare

Anders Nilsson, lärare

Sara Edfast, lärare

Stefan Lindberg, lärare

Linda Lindgren, lärare

Anna-Lena Lindström, lärare

Annika Sjömark, biträdande rektor

Anna-Karin Wallstén, förskollärare

Bergsviksskolan och Jävre skolas EHT – elevhälsoteam; Linnea Ström spec. pedagog och Elisabeth Sandlund spec. lärare, Jessica Jonsson, skolsköterska, Frida Andersson, kurator.

Vår vision

Alla elever ska känna sig trygga och sedda och ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar på våra skolor.

Planen gäller

2022-01-30 till 2023-02-12

Läsår

Vt. -22/ ht. -22

Elevernas delaktighet

Förslag på förebyggande och främjande aktiviteter diskuteras under skolornas klassråd och elevråd. Digital kartläggningssenkät kring trivsel på skolorna för Förskoleklass - åk 6.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen läggs ut för granskning under ett par veckor på skolornas hemsida innan den fastslås.

Personalens delaktighet

Genom representation vid upprättandet av förslag till plan. Remiss till arbetslagen som via arbetslagsträffar o/e arbetsplatsträffar diskuterar utformning och innehåll.

Upprättande av ny plan ska ske under Vt. 2022.

Förankring av planen

Aktuell plan finns tillgänglig på skolornas hemsida.

Foton på personalen som ingår i trygghetsteamet, plastas in och sätts upp väl synlig på plats där både elever och föräldrar passerar.

Planen ska ingå i det material som ges till nyanställd personal.

Enkätundersökning av elevtryggheten på skolan

Vi har använt oss av en digital variant till enkätundersökningen bland eleverna, *Google Docs*, där resultatet räknas ihop direkt i programmet. Detta läsår har respektive skola svarat på enkäten för att särskilja svaren. Några frågor har reviderats för att förenkla språkförståelsen. Bergsviksskolans förskoleklass svarade muntligt medan Jävres förskoleklass svarade digitalt.

Bergsviksskolan

Totalt 202 av 221 svarande elever i åk F-6

92% av eleverna trivs bra eller mycket bra i skolan.

99% av eleverna har kompisar i skolan

98% av eleverna vågar säga vad man tycker till sina kompisar.

100% av eleverna vågar be sin/sina lärare om hjälp.

98% av eleverna upplever att deras lärare lyssnar på eleven.

98% av eleverna känner sig trygga i skolan. (3st. uttrycker att de inte känner sig trygga i skolan)

95% av eleverna känner sig inte mobbad (upprepade kränkningar, muntligt eller kroppsligt)

Några namn nämns när det gäller elever som upplevs ensamma eller utsatta, dessa namn är kända av trygghetsteamet och klasslärare och följs kontinuerligt upp.

Jävres skola

Totalt 55 av 56 svarande elever i åk F-6

100% av eleverna trivs bra eller mycket bra i skolan.

100% av eleverna har kompisar i skolan

96% av eleverna vågar säga vad man tycker till sina kompisar.

100% av eleverna vågar be sin/sina lärare om hjälp.

100% av eleverna upplever att deras lärare lyssnar på eleven.

100% av eleverna känner sig trygga i skolan.

98,2% av eleverna känner sig inte mobbad (upprepade kränkningar, muntligt eller kroppsligt)

Några namn nämns när det gäller elever som upplevs ensamma eller utsatta, dessa namn är kända av trygghetsteamet och klasslärare och följs kontinuerligt upp

---

UTVÄRDERING AV PLANEN FÖR FÖRSKOLEKLASS – ÅK 6 SAMT FÖR FRITIDSHEMMEN BERGSVIKSSKOLAN OCH JÄVRE SKOLA

Hur fjolårets plan har utvärderats

Bergsviken

Personalen har utvärderat arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling på arbetslagsträffar och APT genom att diskutera åtgärder och resultat.

Trygghetsteamet har diskuterat fjolårets insatser i form av främjande och förebyggande aktiviteter, samt antalet fall där trygghetsteamet varit inkopplade och resultatet av dessa. Trygghetsteamet har även tittat på övriga förebyggande och främjande insatser som skolan genomfört men som inte stått i planen.

Jävre

Personalen har utvärderat arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling på arbetslagsträffar genom att diskutera åtgärder och resultat.

Trygghetsteamet har diskuterat fjolårets insatser i form av främjande och förebyggande aktiviteter, samt antalet fall där trygghetsteamet varit inkopplade och resultatet av dessa. Trygghetsteamet har även tittat på övriga förebyggande och främjande insatser som skolan genomfört men som inte stått i planen.

Delaktiga i utvärderingen av 2021 års plan

Bergsviken

Personalen via arbetslagsträffar/APT.

Bergsviksskolan och Jävre skolas trygghetsteam, elevhälsoteam och rektor.

Eleverna utvärderar fortlöpande de aktiviteter skolorna gör i främjande och förebyggande syfte.

Jävre

Personalen via arbetslagsträffar/APT.

Jävreskolans och Bergsviksskolans trygghetsteam, elevhälsoteam och rektor.

Eleverna utvärderar fortlöpande de aktiviteter skolorna gör i främjande och förebyggande syfte.

Utvärdering av planen 2021

Bergsviken

Under läsåret 20/21 var trygghetsteamet tillsammans med skolans EHT inkopplat i 2 fall av diskriminering och kränkande behandling. Det ena fallet är avslutat det andra pågår.

Trygghetsteamet på Bergsviksskolan har arbetat förebyggande med samtal kring nio olika uppkomna situationer. Samtalen följdes upp under höstterminen -21 för att säkerställa goda resultat.

”Rastvärdsbok”, har använts under några perioder på mellanstadiet kring ett par elever för att lättare kunna kartlägga och få en bredare bild om *vad/när/hur* saker sker kring enskilda elever eller grupper, under uteaktiviteter.

Arbetet med skolans trygghetsteam har med rektor, fått hög prioritet. Trygghetsteamet på Bergsviksskolan består av sex lärare, en fritidspedagog och en biträdande rektor. För att få möjlighet att träffas regelbundet i teamet har tid schemalagts till stående träffar varje vecka då fyra ur teamet träffats. Detta har gett teamet möjlighet att kunna ta sig an fler uppgifter kring förebyggande och främjande insatser men även det årligt återkommande arbetet med upprättandet av ny ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.

Hela teamet som består av personal från båda skolorna, har svårare att träffas samtidigt, då den avsatta tiden inte fungerar för alla, då annat är schemalagt på denna tid. När det stora teamet träffats har gemensamma diskussioner kring enskilda fall, dokumentation, uppföljning, enkät och föräldrakontakt möjliggjorts.

Under VT 2021 har pedagoger från trygghetsteamet genomfört ”nätanvändande” i åk 4 och 5 på Bergsviksskolan och Jävre skola. Många elever har upplevt samtalen som värdefulla.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har sammanfattats på ett för eleverna lättförståeligt sätt, i form av en PowerPoint-presentation, vilken uppdateras årligen.

Trygghetsteamet har under ht -21 presenterat sig i klasserna i stället för en stor gemensam samling, vilket har lett till kortare samtal och diskussioner samt en möjlighet att ställa frågor. Dessa klassvisa presentationer kändes mer kvalitativa än den tidigare, men krävde mer tid.

En elev har valt att kontakta teamet via teamets brevlådor detta år. De övriga fall som kommit till teamets kännedom under året har meddelats muntligt av mentorer, andra elever och lärare.

Trygghetsteamets önskan inför läsåret 20/21 var att få till ett samarbete med EHT – skolans elevhälsoteam. Samarbetet är påbörjat i liten skala i det främjande och förebyggande arbetet, exempelvis vid vägledande samtal och ”tjej- och killsnack” som detta läsåret skett med åk 5, samt klassarbete i åk 6 kring ”den mentala tallriksmodellen” vad behöver man för att må bra? Arbetet har letts av elevhälsans skolsköterska och kurator, och genomförts vid två tillfällen, arbetet har skett i båda skolorna, Bergsviken och Jävre. Ett främjande arbete i åk 5 och 6 i Jävre kring EQ material tillsammans med skolans kurator har genomförts och kommer fortsätta under vårterminen.

En anslagstavla har satts upp på Viken, tanken med anslagstavlan är att ge eleverna på mellanstadiet information om ämnen där vi ser att det finns ett behov. Förhoppningen är att kunna nå fler elever än vad vi annars gör och att kunna nå elever som kanske inte vänder sig till oss i vanliga fall. Sedan är även tanken att det ska finnas information om hur man kan hitta mer info eller var man kan vända sig för mer info eller för hjälp.

Jävre

Trygghetsteamet i Jävre har under ht -21 presenterat sig i klasserna var för sig vilket har lett till kortare samtal och diskussioner samt en möjlighet att ställa frågor.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har sammanfattats på ett för eleverna lättförståeligt sätt, i form av en PowerPoint-presentation, vilken uppdateras årligen. Dessutom har bilderna från bildspelet, samt bilderna på personalen i teamet, plastats in och satts upp på skolans anslagstavla.

Trygghetsteamet i Jävre har deltagit på några gemensamma träffar med Bergsviksskolans Trygghetsteam. Brevlådan i hallen där eleverna kan lämna meddelanden till Trygghetsgruppen har inte nyttjats detta år.

Elevhälsans skolsköterska och kurator har haft hälsosamtal med alla elever i förskoleklass, åk 2 och 4. Klassjobb i åk 1 om Hälsa (mat, rörelse och sömn) Skolkurator har genomfört enskilda samtal med samtliga elever i åk 6 kring trivsel. Utifrån dessa samtal fortsätter skolkurator att arbeta med åk 6 under vårterminen 2021.

Enkät i pappersform angående trivsel/trygghet inför utvecklingssamtal har genomförts. Dessa har gått igenom med vårdnadshavare/elev under utvecklingssamtal för att främja trivsel/trygghet och i dialog med elev/förälder göra eventuella förändringar.

De olika aktiviteter som finns inskrivna i planen har utvärderats av både elever och pedagoger. Det vi kan se är att eleverna är nöjda med aktiviteterna och tar ett stort ansvar kring fadderverksamheten även om vi detta år pga. av Covid-19 inte kunnat genomföra alla aktiviteter i samma utsträckning som planerat. De äldre eleverna är fina förebilder för de yngre och de har skött sina roller som gruppledare på ett mycket bra sätt. De yngsta eleverna i förskoleklass får också en bra start genom att ha en fadder som hjälper och tar hand om dem under rasttid såväl som under planerade aktiviteter. Fadderverksamhetens effekter är trygga elever som hjälper och bryr sig om varandra oavsett ålder.

Det dagliga värdegrundsarbetet sker i olika gruppkonstellationer, förskoleklass och femåringar för sig och åk 1–2 tillsammans, åk 3–4 tillsammans och åk 5–6 tillsammans. Pedagogerna arbetar utifrån de situationer som uppstår och vad som är aktuellt för gruppen. Rollspel, dramatiseringar, ställningstagande, värderingsövningar, film med diskussionsfrågor är några av de metoder som används. Det har även arbetats med mindre elevgrupper som behövt detta kring socialt samspel. Utöver detta har pedagogerna följt upp enskilda incidenter som skett.

Det har även arbetats med mindre elevgrupper som behövt detta kring socialt samspel.

Utvärdering av aktiviteter inskrivna i planen 2021

Bergsviken

Utvärdering av aktiviteter för främjande och förebyggande insatser i "Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021". Bergsviksskolan har trots den rådande pandemin, arbetat främjande och förebyggande i de enskilda klasserna.

Prova-på-dag

”Prova-på-dagen”, som hålls i maj/juni varje år på Bergsviksskolan, känns viktig och är mycket uppskattad bland eleverna, då elever och lärare får ett par egna pass tillsammans för att lära känna varandra, få tid att berätta om sig själva och prata om förväntningar och nya utmaningar inför kommande läsår. Denna dag skapar ett lugn och förväntningar hos eleverna som slipper fundera under sommarlovet vem som ska bli deras nya lärare. Detta år valde vi att lägga ”prova-på-dagen” endast på förmiddagen utan lunch tillsammans med de nya eleverna. Som tidigare år kändes denna dag betydelsefull och nödvändig och allt flöt på som det var tänkt. Förskoleklass, åk 1 och åk 4 tyckte det var roligt att träffa sina nya klasskompisar och pedagoger. Pedagogerna ser detta som en bra och värdefull dag, upplever att eleverna blir mer trygga och alla får en bild av varandra innan skolstarten.

Kompisdag

Den tänkta kompisdagen fick ställas in höstterminen -21 p.ga Covid-19.

Tjej-kill- och gruppsamtal

Skolsköterskan har genomfört kill- och tjejsnack med åk 5 HT-21.

Det har varit väldigt uppskattat bland eleverna. De hade många frågor och var nyfikna. Finns ett behov att träffas i kill- och tjejgrupper och prata om intima frågor.

Elevrådets dag

Eftersom elevrådets dag utgick gjorde alla klasser separata utflykter. En del cyklade, andra gick. Skolan har gjort enskilda klassutflykter. Åk 3 gjorde cykelutflykt till Hortlax kyrka. Mycket positivt och glada elever som fick mersmak av utflykter. Bra att vi hade med vatten, skruvmejsel och plåster mot hoppande kedjor och skrubbsår.

Maten denna dag gjordes på olika sätt i respektive klasser. Några åt i skolan och andra gjorde mat ute. Dessa dagar är alltid uppskattade av eleverna. Och de ser framemot att kunna återgå till gemensam dag.

Det dagliga värdegrundsarbetet i skola och på fritids

Det dagliga värdegrundsarbetet pågår ständigt av all personal i klassrum, på fritids, i korridorer, på raster, i matsalen samt övriga lokaler under den samlade skoldagen. Schemalagt och dagligt värdegrundsarbete har arbetats med i klasserna. Detta arbete leder till bra kommunikation mellan elever-elever, elever-personal, att lyssna på varandra, samarbeta och tänka på varandra i olika sammanhang.

Aktivitetsråd

Även detta läsår har vi haft Aktivitetsråd i bandy, fotboll och King vilket är viktigt då elever vill och behöver vara säkra på vilka regler som gäller. Ger en tryggare och lugnare stund på de olika planerna.

EHM – elevhälsomöten

Utöver ovanstående aktiviteter, som riktats direkt mot eleverna i deras verksamhet, har det veckovis hållits EHM – elevhälsomöten. Varje årskurs och fritids har EHM vid två tillfällen/termin. Vid dessa möten där EHT – elevhälsoteam, rektor, klasslärare, och övningslärare träffats, har det funnits tid och möjlighet att lyfta sådant som känts utmanande och svårt men också sådant som känts positivt och stimulerande i grupperna. Vid dessa möten har dagsläget liksom arbetet framåt för att nå målen varit i fokus. Dessa samtal har upplevts som mycket positiva bland personalen, då man haft ett stort behov av att få lyfta frågor och få stöd i det så viktiga pedagogiska men också det sociala arbetet med eleverna och deras föräldrar. Under höstterminen har övningslärarna kunnat vara med endast vid

enstaka tillfällen. Fritidspedagogerna har eget EHM tillsammans med special lärare, rektor och biträdande rektor.

Skoljoggen

Skoljoggen sker 1g/termin under hösten. Nu i covid tider sprang eleverna uppdelade på olika tider under dagen. Det vi kan se är att fler vuxna behövs ute i spåret. Personalen upplever denna dag som positiv och ser fram emot att få vara tillsammans igen.

Elevernas utvärdering av skoljoggen

Elevernas utvärdering skiljer sig när det gäller uppdelningen, en del vill ha klassvis och en del vill att hela skolan springer tillsammans. När det gäller frukt, vill en del ha en hel banan och saft andra var nöjda med en halv banan. Åsikter om när under dagen skoljoggen ska arrangeras skiljer sig också, en del vill ha före lunch och en del vill ha efter lunch.

Jävre

Utvärdering av aktiviteter för främjande och förebyggande insatser i "Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021". Jävre Skola har trots den rådande pandemin, arbetat främjande och förebyggande i de enskilda klasserna. Vi har under föregående år genomfört olika gemensamma aktiviteter som högläsning, redovisningar, samt gemensamma aktivitetsdagar. Vi ser att det skapar en trygghet och vi känsla hos eleverna att jobba med fadderverksamhet. I en liten skola så bidrar det till att "alla-känner alla". Det är positivt att de äldre eleverna tränas i att ta hand om de yngre eleverna och vi ser att även utöver dessa aktiviteter så tar eleverna hand och hjälper varandra i andra sammanhang som tex vid raster.

Lära-känna-dag – första skoldagen i Jävre skola

En återkommande dag som upplevs positiv av både elever och personal. Tipsrunda inomhus (p.g.a. regn) där faddrar och fadderbarn arbetar ihop. Faddrarna tog sina uppdrag på stort allvar och det var en lyckad aktivitet.

Tjej-kill- och gruppsamtal

Har genomförts i samarbete med kurator och skolsköterska. Pedagogerna är nöjda med insatsen, men elevernas utvärdering saknas.

Julle Valle dagen

Gruppledarna/faddrar tog bra ansvar under dagen och eleverna samarbetade på de olika stationerna. Detta tyckte både elever och lärare. Lärarna utsåg bästa gruppledare för att uppmärksamma goda förebilder. Vid utvärdering med eleverna framkom det att de önskar mer rörelse på stationerna nästa år och att de ska få använda det nya utegymmet.

Elevrådets dag

Bra gruppledare från åk 6 med varierande aktiviteter: inslag av rörelse, samarbetsövningar, musik, tankekluringar. Uppskattas av eleverna och alla är positiva och längtansfulla till denna dag. Faddrarna ser framemot att ta hand om sina fadderbarn.

Cykelutflykt Bunnässand åk 4–6

Stort engagemang i de olika aktiviteterna och bra samarbete elever emellan. Positiva elever som var glada över att utflykten kunde genomföras i år.

Det dagliga värdegrundsarbetet i skola och på fritids

Det dagliga värdegrundsarbetet pågår ständigt av all personal i klassrum, på fritids, i korridorer, på raster, i matsalen samt övriga lokaler under den samlade skoldagen. Schemalagt och dagligt värdegrundsarbete har arbetats med i klasserna. Detta arbete leder till bra kommunikation mellan elever-elever, elever-personal, att lyssna på varandra, samarbeta och tänka på varandra i olika sammanhang.

EHM – elevhälsomöten

Utöver ovanstående aktiviteter, som riktats direkt mot eleverna i deras verksamhet, har det veckovis hållits EHM – elevhälsomöten. Varje årskurs och fritids har EHM vid två tillfällen/termin. Vid dessa möten där EHT – elevhälsoteam, rektor, klasslärare, och övningslärare träffats, har det funnits tid och möjlighet att lyfta sådant som känts utmanande och svårt men också sådant som känts positivt och stimulerande i grupperna. Vid dessa möten har dagsläget liksom arbetet framåt för att nå målen varit i fokus. Dessa samtal har upplevts som mycket positiva bland personalen, då man haft ett stort behov av att få lyfta frågor och få stöd i det så viktiga pedagogiska men också det sociala arbetet med eleverna och deras föräldrar. Under höstterminen har övningslärarna kunnat vara med endast vid enstaka tillfällen. Fritidspedagogerna eget EHM tillsammans med special lärare, rektor och biträdande rektor.

Fadderverksamhet

Vi har genomfört olika gemensamma aktiviteter som högläsning, redovisningar, samt gemensamma aktivitetsdagar. Vi ser att det skapar en trygghet och vi känsla hos eleverna att jobba med fadderverksamhet. I en liten skola så bidrar det till att ”alla-känner alla”. Det är positivt att de äldre eleverna tränas i att ta hand om de yngre eleverna och vi ser att även utöver dessa aktiviteter så tar eleverna hand och hjälper varandra i andra sammanhang som tex vid raster.

Gemensam läsning av skönlitterär bok

Böcker har behandlats på olika sätt ex. innehållsfrågor, diskussioner, fyra-hörns-övning med mera. Eleverna har varit positiva till de olika böckernas innehåll och hur pedagogerna tillsammans med eleverna bearbetat dessa.

Exempel på böcker eleverna har jobbat med.

Handbok för superhjältar
Böckerna om Kramdalen
Nollan och nätet
Vittnet
Hemligheten
Historien om Bodri
Om du skulle fråga Micha
Fågelöns hemlighet

Utvärdering av åtgärder i planen 2021

Bergsviken

Utökat samarbete med EHT (tjej och killsnack, gruppsamtal, förebyggande samtal kring värdegrund)

Samarbetet med EHT har utvecklats ytterligare detta läsår. Kurator och skolsköterska har vid olika tillfällen arbetat direkt med olika grupper och individer. Viktigt att olika kompetenser kommer fram för ett förebyggande och främjande arbete, vilket leder till en större samsyn och inblick i elevernas skolsituation.

Otrygga platser (omklädningsrum)

Arbete med ombyggnationer i skolans omklädningsrum är pågående. Egna bås är under upprättande, fasta platser för ombyte och pedagog finns i större utsträckning med i omklädningsrummet. Denna plats har varit en återkommande otrygg plats, förhoppningen är att dessa åtgärder ska leda till tryggare plats för eleverna att vistas på.

Arbete som främjar ett sunt nätanvändande

Som en del i vårt hälsofrämjande arbete när det gäller elevers internetanvändning, var tanken att författaren Patrik Wincent auktoriserad terapeut och specialist inom dataspelsmissbruk skulle föreläsa för våra elever på mellanstadiet. Detta arbete är framflyttat till maj-22. Föreläsningen skulle nå både personal, elever och vårdnadshavare. På Berget har vi arbetat med källkritik, stopp min kropp och läst litteratur passande för lägre åldrar. Föreläsning och diskussioner om nätanvändande av några från trygghetsteamet i åk 4. Upplever att eleverna förstår och tar till sig kring ämnet.

Jävre

Utökat samarbete med EHT (tjej och killsnack, gruppsamtal, förebyggande samtal kring värdegrund)

Samarbetet med EHT har utvecklats ytterligare detta läsår. Kurator och skolsköterska har vid olika tillfällen arbetat direkt med olika grupper och individer. Viktigt att olika kompetenser kommer fram för ett förebyggande och främjande arbete, vilket leder till större samsyn och inblick i elevernas skolsituation.

Rastvärds bok

Används periodvis för att vi ska synliggöra beteenden och händelser kring enskilda elever. Den hjälper oss pedagoger att förmedla information mellan varandra samt att underlätta vid utvärderingar.

Arbete som främjar nätanvändandet

Som en del i vårt hälsofrämjande arbete när det gäller elevers internetanvändning, var tanken att författaren Patrik Wincent auktoriserad terapeut och specialist inom dataspelsmissbruk skulle föreläsa för våra elever på mellanstadiet. Detta arbete är framflyttat till maj-22.

Gemensamma boksamtal som har varit till stor hjälp för att få eleverna att förstå vad som kan hända på nätet. Detta arbete har lett till att lättare kunna synliggöra olika händelser. Bland de äldre eleverna har det framkommit saker som de velat prata om i samband med detta arbete som annars kanske inte hade kommit fram till diskussion.

Årskurs 6:

Har tittat på polisens film om främjandet kring nätanvändandet ("Är det delbart?"). Här kom det upp starka känslor hos eleverna och det fanns mycket att reda ut.

Föreläsning och diskussioner om nätanvändande av några från trygghetsteamet i åk 4. Upplever att eleverna förstår och tar till sig kring ämnet.

Aktiviteter som inte varit inskrivna i planen 2021

Utöver fjolårets plan för främjande och förebyggande insatser har det gjorts en hel del aktiviteter i främjande och förebyggande syfte, på de båda skolorna och på fritidshemmen.

Bergsviken

- Mjukisdjursdagen
- Discodag med kom-som-du-vill-dag
- Filmdagar
- Åk 3 besökte kyrkan
- Påsk-och julvandring
- Språkbruk
- samarbetsövningar/lekar
- Utemellis
- Rastaktivitet-åk 3 har planerat och genomfört
- Gemensamma raster Berget/Viken sista fredagen varje månad
- Åk 3 har läst böcker för Förskoleklass
- Barnboksvecka
- Utflykter

Jävre

- Filmtajm
- Just dance
- Utemellis
- Barnkonventionen
- Kompissnack och relationer
- Pitemål
- Närmiljö, vad finns i vår by?
- Piteå 400år
- Påsk och julhälsningar till ett äldreboende i kommunen

Utvärdering av aktiviteter på fritidshem 2021

Bergsviken

Fritids främjar leken på genom att använda sig av olika lekmiljöer. Personalen styr gruppammansättning/aktiviteter så vissa elever får träna sig på leksignaler. Personalen ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i planeringen av sin fritidstid.

Vi kan se att allt eftersom utvecklas leken åt olika håll beroende på gruppens sammansättning. Vi upplever att när vi utmanar deras lek så stärker vi deras kreativitet och sociala gemenskap. Vi ser även att konflikterna minskar och att sakerna får vara hela. De kan även leka i olika konstellationer. När vi erbjuder olika lekmiljöer ger vi även fritidseleverna ökat elevinflytande genom att eleverna gör egna aktiva val under sin vistelsetid på fritids.

Fritids har arbetat medvetet med elevernas språkbruk, genom olika övningar. Detta har lett till ett positivt klimat på fritids och personalen kunde höra stor skillnad på det talade språket.

Fritids har arbetat med samarbetsövningar och namnlekar. Vi ser att eleverna blir trygga med varandra och kan varandras namn. Även över avdelningarna är de trygga med varandra. Vi kan se att på loven när det är färre elever leker de över åldersgränserna och får nya kamrater. De kan pedagogernas namn på båda avdelningarna.

Jävre

I den nya organisationen som blev klar senare delen av vårterminen med femåringar inskrivna på fritids, har arbetsättet förändrats och stort fokus har varit på att kunna ta del av instruktion och information för de yngre eleverna. Det har medfört att när vi delat grupperna, har vi gjort ett "omtag" av information och instruktion till de som behöver.

Vi har oftare delat in eleverna i åldersgrupper i stället för intressegrupper. Detta för att skapa trygghet och rutiner för de yngre eleverna. Vi har haft många namn och samarbetslekar både ute och inne. Vi pedagoger kan nu se att detta arbete har resulterat i att eleverna leker och väljer aktiviteter på ett frimodigt sätt. De är tryggare med rutiner och verksamheten.

Femåringarnas behov av omsorg och omvårdnad, tex vid toabesök, handtvätt och hygien, närhet av vuxenkontakt, det har gjort att vi fått styra om så att en personal är knuten just till dem och deras trygghet under deras vistelsetid vid fritids.

Fortsatt främjande och förebyggande arbete

Bergsviken

- Gemensam "elevrådets dag" för både Viken och Berget.
- Gemensam rast för Berget och Viken jämna fredagar varje månad.
- Vid varje läsårsstart presenteras personalen för alla elever.
- Namnbrickor ska användas av personalen åtminstone under höstterminens första veckor.
- "Kompisdagen", som ska genomföras och planeras under ht -22 av elever i åk 5 och 6 tillsammans med pedagoger från både skola och fritids. Eleverna ska hålla i själva aktiviteten och vara gruppleddare med hjälp av personal från både skola och fritids.
- Samarbete med Jävres åk 6, gå Arkeologstigen tillsammans för att lära känna varandra inför åk 7.
- Treorna planerar och genomför styrd rastaktivitet
- Elevrådet är delaktiga i beslut som rör olika aktivitetsdagar
- Samarbete med skolsköterskan och skolkuratorn
- Fortsätta med förebyggande samtal (TT)
- Eleverna ger klassvis förslag på aktiviteter till kompsdagen
- Språkbruk
- Amigos-åldersblandat värdegrundsarbete på lågstadiet
- Prova-på-dag
- Tjej och killsnack på Berget
- EHM
- Ae möten, som ger en helhetsbild över stadiet

Jävres

- Samarbete med Bergsviken åk 6, gå Arkeologstigen tillsammans för att lära känna varandra inför åk 7.
- Värdegrundsvecka/värdegrundsarbete
- Inskolningsbesök av nya elever i sina nya klassrum och träffa mottagande lärare.
- Gemensam läsning/boksamtal av skönlitterär bok Värdegrund
- Kamratskapande aktiviteter
- Eleveinflytande, eleverna planerar och genomför olika aktiviteter
- Bildstöd

Åtgärder

Bergsviken

- Skriva in i årshjulet en gemensam uppstart kring sunt nätanvändande i alla åldrar
- Inventera vart våra elever befinner sig på nätet och vad de kan

Jävre

- Avsätta tid till polisens material "är det delbart?" eftersom det kan väcka starka känslor. Grupper kan reagera på olika sätt och man vet inte i förväg hur mycket tid som behövs, men man bör börja tidigare under vårterminen. Ev. göra detta i samarbete med kuratorn. Att jobba med olika material i olika årskurser tycker vi har varit bra och vi tänker att vi vill fortsätta jobba på det sättet. Detta ger eleverna verktyg att hantera situationer som kan uppstå vid nätanvändandet.

Årets plan ska utvärderas senast

2022-01-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Årets plan ska utvärderas av skolornas trygghetsteam, övrig personal, elever, föräldrar och rektor. Dessa utvärderingar kommer att ske genom planerade träffar för trygghetsteamet, arbetslagsträffar för personalen samt på elevrådsmötena och i klasserna.

Förslaget till ny plan kommer föräldrar och elever att ges möjlighet att tycka till om via skolans hemsida.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor Åsa Ådemo

Främjande insatser

Namn PROVA-PÅ-DAG BERGSVIKSSKOLAN

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Att elever som inför ett nytt läsår ska byta lärare och ev. också klasskamrater, ska få träffa sin lärare en halvdag. Eleverna får möjlighet att lära känna denna nya lärare och de nya klasskamraterna, ställa frågor, få svar på sådant de undrar över, får veta var det nya klassrummet kommer att vara, var man ska gå in i skolan och hänga av sig sina kläder mm. Detta skapar ett större lugn och en förväntan inför det nya läsåret då ingen elev behöver fundera kring dessa frågor under sommarlovet.

Insats

Lärare besöker sina nya elever under en förmiddag i skolan, om möjligt i det klassrum klassen ska gå i. De lärare som inte ska byta elevgrupp arbetar i klasserna som blir utan lärare denna förmiddag.

Ansvarig

Alla pedagoger på Bergsviksskolan.

Datum när det ska vara klart

2022-06-10

Namn LÄRA-KÄNNA-DAG – FÖRSTA SKOLDAGEN I JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Målet är att de nya eleverna ska lära känna personal och övriga elever på skolan, samt skapa en "vi-känsla" och gemenskap på skolan där alla deltar på lika villkor.

Insats

Pedagogerna planerar och ser till att "lära känna dagen" blir genomförd. Eleverna delas upp utifrån faddersystem och går en tipsrunda tillsammans. Därefter går de rätta svaren igenom och dagen avslutas med en gemensam glassfest. (tvärtom, vi börjar med glassfesten) Avslutar tillsammans genom att stå i ring på skolgården och göra raketten.) Dagen utvärderas av klassråden, samt av de deltagande pedagogerna.

Ansvarig

Alla pedagoger, Jävre skola.

Datum när det ska vara klart

2022-08-18

Namn KOMPISDAG PÅ BERGSVIKSSKOLAN

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål

Elever från åk 5 och 6 genomför tillsammans med personal från fritids och skola en "kompisdag" under höstterminen 2020 där åldersblandade grupper löser diverse "problem", med syfte att skapa en "vi-känsla" och gemenskap på skolan där alla deltar på lika villkor.

Insats

Elever från åk 5 och 6 samt personal från fritids och skola planerar och ser till att "kompisdagen" blir genomförd. Aktiviteter som fungerar i åldersblandade grupper i form av gruppstärkande och problemlösande karaktär planeras liksom de olika stationerna, behovet av bemanning vid de olika stationerna, schemaläggning av stationer, rast- och lunchtider. Det eventuella material som behövs för genomförandet köps in. Dagen utvärderas av elevråden samt av de deltagande eleverna.

Ansvarig

Alla pedagoger på Bergsviksskolan.

Datum när det ska vara klart

2022-10-30

Namn TJEJ-/KILL- OCH GRUPPSAMTAL BERGSVIKSSKOLAN OCH JÄVRES SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

... Att skapa trygga individer och grupper som kan interagera och samverka i skolan och på fritiden,
... att utveckla känslan av samhörighet, solidaritet och ansvar för sig själv och människor i gruppen och utanför den,
... att ge elever verktyg för att kunna hantera problem som kan uppstå i relation med klasskamrater och kompisar i skolan och på fritiden.

Insats

Trygghetsteamet och/eller EHT - elevhälsoteamet håller vid behov samtal med grupper som behöver stärkas, lyftas eller som behöver stöd för att komma vidare med relationer i den närmsta gruppen eller med elever i övriga skolan. Vid dessa samtal läggs stor vikt vid att alla ska få komma till tals, att alla har rätt att uttrycka sin känsla och sin syn på det som sker, med ett lösningsfokuserat synsätt. Utöver samtal kan individ- och gruppstärkande övningar/lekar komma att utövas, samt att använda sig av någon kortfilm som underlag för att kunna diskutera och reflektera kring olika situationer som man som elev/barn kan hamna i.

Ansvarig

Pedagoger som ingår i skolans trygghetsteam, EHT – elevhälsoteam, klasslärare och rektor.

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn JULLE-VALLE-DAGEN JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Målet är att skapa en "vi-känsla" och gemenskap på skolan där alla deltar på lika villkor, samt att alla elever och pedagoger ska lära känna varandra. Fokus läggs också på att se varandras olika styrkor i de olika grupperna för att kunna lösa uppgifterna tillsammans.

Insats

Pedagogerna planerar och ser till att "Julle-Valle-dagen" blir genomförd. Olika aktiviteter som ska passa alla diskuteras och mat och dryck planeras av pedagogerna. Åk 6 är ansvariga gruppledare och grupperna indelas så att faddrar/fadderbarn ingår i samma grupp. Åk 6 planerar och genomför finalaktivitet. Dagen utvärderas av klassråden, samt av de deltagande pedagogerna.

Ansvarig

Alla pedagoger, Jävre skola.

Datum när det ska vara klart

2022-06-10

Namn ELEVRÅDETS DAG BERGSVIKSSKOLAN

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Skolornas elevråd, med representanter från skolans fsk-klass - åk 6, ansvarar över en gemensam skoldag under vårterminen med syfte att skapa en "vi-känsla" och gemenskap på skolan där alla deltar på lika villkor.

Insats

Elevråden planerar och ser till att "elevrådets dag" blir genomförd. Olika aktiviteter som ska passa alla diskuteras och mat och dryck planeras. Det eventuella material som behövs för genomförandet köps in. Dagen utvärderas av elevråden samt av de deltagande eleverna.

Ansvarig

Alla pedagoger på Bergsviksskolan

Datum när det ska vara klart

2022-06-10

Namn CYKELUTFLYKT BUNNÄSSAND ÅK 4–6 JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Skapa trygga elever som samarbetar och respekterar varandras olikheter, styrkor som svagheter.

Insats

Eleverna cyklar till Bunnässand tillsammans. Sedan arbetar eleverna i blandade grupper med olika samarbetsövningar.

Ansvarig

Pedagoger åk 4–6, idrottslärare, Jävres skola.

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Förebyggande insatser

Namn DET DAGLIGA VÄRDEGRUNDSARBETET BERGSVIKSSKOLAN OCH JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Att skolans alla elever möts av dagligt schemalagt värdegrundsarbete i form av bland annat diskussioner om etik och moral, om rätt eller fel i olika situationer, konflikthantering, demokrati, värderingar, människors rätt och lika värde.

Insats

Lärare i klasserna tar upp aktuella frågor och situationer till gemensam diskussion. FN:s barnkonvention kan ligga till grund för vidare diskussioner kring barns rättigheter och skyldigheter. Vid behov hjälper läraren eleverna att lösa uppkomna problem och konflikter med att leda diskussioner och försöka hitta lösningar.

Ansvarig

Alla pedagoger på Bergsviksskolan och Jävres skola

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn DET DAGLIGA VÄRDEGRUNDSARBETET PÅ FRITIDS BERGSVIKSSKOLAN OCH JÄVRESKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål

Att fritids alla elever möts av dagligt värdegrundsarbete i form av bland annat diskussioner om etik och moral, om rätt och fel i olika situationer, konflikthantering, demokrati, värderingar samt människors rätt och lika värde.

Insats

Pedagoger i fritidshemmen tar upp aktuella frågor och situationer till gemensam och/eller enskild diskussion. FN:s barnkonvention kan ligga till grund för vidare diskussioner kring barns rättigheter och skyldigheter. Vid behov hjälper pedagogerna eleverna att lösa uppkomna problem och konflikter med att leda diskussioner och försöka hitta lösningar.

Ansvarig

Alla pedagoger i fritidshemmen på Bergsviksskolan och Jävreskola

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn AKTIVITETSRÅD BERGSVIKSSKOLAN

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, funktionsnedsättning och ålder

Mål

Att skolans regler i olika (ute-)aktiviteter blir beslutade och nedtecknade av elever i Aktivitetsråd till exempel kringråd, bandyråd och fotbollsråd och att dessa regler blir kända och efterföljs.

Insats

Rådet, som ska bestå av representanter från olika klasser i fs-klass och åk 1 - 6, väljs ut av lärarna bland frivilliga, aktiva och intresserade elever. Till varje råd kopplas en ansvarig lärare som finns med vid mötena. Rådets uppgift blir att samtala kring regler och förhållningssätt för att olika rastaktiviteter ska fungera bra för alla skolans elever oavsett ålder, kön eller funktionsnedsättning. Om reglerna är kända och efterföljs av alla elever så minimeras risken för missförstånd och misstolkningar som annars skulle kunna skapa osämja och kränkningar i samband med utövande av aktiviteten. Reglerna ska finnas uppsatta, fullt synliga för alla på skolgården.

Ansvarig

Alla pedagoger i förskoleklass – åk 6 Bergsviksskolan.

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn FADDERVERKSAMHET JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Skapa trygga elever där de äldre eleverna tar hand om och hjälper de yngre eleverna.

Insats

De äldre eleverna läser för de yngre, redovisar arbeten, ansvarar för sina fadderbarn under gemensamma aktiviteter som Julle Valle-dagen, friluftsdagar mm.

Ansvarig

Alla pedagoger, Jävres skola.

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn VÄRDEGRUNDSVECKA JÄVRE SKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål

Att skolans alla elever får ta del av värdegrundsarbete i form av bland annat diskussioner om etik och moral, om rätt eller fel i olika situationer, konflikthantering, demokrati, värderingar, människors rätt och lika värde.

Insats

Lärare i klasserna tar upp aktuella frågor och situationer till gemensamma diskussioner. FN:s barnkonvention ligger till grund för vidare diskussioner kring barns rättigheter och skyldigheter, Rädda barnens material "Stopp min kropp"

Ansvarig

Alla pedagoger i Jävres skola

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn: GEMENSAM LÄSNING AV SKÖNLITTERÄR BOK JÄVRESKOLA

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål: Att alla elever ska få en gemensam läsoplevelse som tar upp värdegrundsfrågor

Insats: Klasserna kommer att läsa olika böcker utifrån ålder. Eleverna ska utifrån boken föra diskussioner kring bokens innehåll och arbeta på olika sätt med vald boktext. Genom bild, drama, värderingsövningar

Ansvarig

Pedagoger i Jävreskola,

Datum när det ska vara klart

2022-12-20

Namn: ELEVHÄLSOMÖTEN - EHM

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål: Minska behovet av akuta åtgärder i skolans vardag.

Insats: Lärare och elevhälsa samverkar regelbundet med återkommande möten, kring förebyggande insatser och förändringar av lärmiljön för en hälsofrämjande skola för alla.

Ansvarig

Alla pedagoger på Bergsviksskolan och Jävreskola, skolans EHT – elevhälsoteam, biträdande rektor och rektor.

Datum när det ska vara klart

2023-01-30

Namn: ARKEOLOGSTIGEN VANDRING

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål: Lära känna elever från annan skola, vilka de kommer att gå tillsammans med under högstadiet. Skapa trygga elever som samarbetar och respekterar varandras olikheter, styrkor som svagheter.

Insats: Eleverna från Jävre skola guidar eleverna från Bergsviksskolan efter Arkeologstigen och berättar om de olika fornlämningar som finns i området. Eleverna äter lunch tillsammans och arbetar med olika samarbetsövningar.

Ansvarig

Pedagoger åk 4–6 Jävre skola, idrottslärare Jävre/Bergsviksskolan.

Datum när det ska vara klart

2022-06-10

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Kontinuerliga utvärderingar av aktiviteter gjorda av elever samt pedagoger.

Samtal vid arbetslagsträffar, EHM samt klasskonferenser.

Rastvärdsbok.

Enkätundersökning kring trivsel hos eleverna varje år i förskoleklass – åk 6.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna fyller i en enkätundersökning varje år. Denna undersökning sker efter höstlovet.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Trygghetsteamet, skolans elevråd samt övrig personal via arbetsplatsträffar.

Resultat och analys

Senast 2023-01-30

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Åsa Ådemo, rektor Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 74 21, asa.ademo@pitea.se

Susanne Bergman, fritidspedagog Bergsviksskolans fritids, 0911-69 74 25,
susanne.bergman@pitea.se

Nina Bergström, lärare Jävreskola, 0911-69 73 30, nina.bergstrom@pitea.se

Ing-Marie Hellström, lärare Viken Bergsviksskolan, 0911-69 74 25, ing-marie.hellstrom@pitea.se

Jessica Jonsson, skolsköterska, 0911-69 74 24, jessica.e.jonsson@pitea.se

Stefan Lindberg, slöjdlärare, Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 74 25,
stefan.lindberg@pitea.se

Anna-Lena Lindström, lärare Viken Bergsviksskolan, 0911-69 74 25, anna-lena.lindstrom@pitea.se

Linda Lindgren, lärare Berget Bergsviksskolan, 0911-69 74 25, linda.lindgren@pitea.se

Anders Nilsson, idrottslärare Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 74 33,
anders.nilsson@pitea.se

Annika Sjömark, biträdande rektor Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 72 23,
annika.sjomark@pitea.se

Sara Edfast, Slöjdlärare, Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 74 25

Anna-Karin Wallstén, förskollärare Jävreskola, 0911-69 73 30, anna-karin.wallsten@pitea.se

Frida Andersson, kurator Bergsviksskolan och Jävreskola, 0911-69 74 53, frida.andersson@pitea.se

Rutiner för akuta situationer

Policy

Alla elever och barn samt personalen ska känna sig trygga och sedda och ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar på vår skola.

Ansvarsförhållande

Skolans pedagoger/lärare har ett gemensamt ansvar över att försöka förebygga och stävja kränkning och mobbning av alla slag på skolan. Vid enstaka händelser och mindre förseelser ska i första hand pedagog/lärare möta och samtala med inblandade elever. Om problemet fortsätter eller är av en allvarligare grad ska skolans trygghetsteam kontaktas.

Skolans trygghetsteam ansvarar över att ärenden från teamets postlådor liksom övriga anmälningar följs upp och att föräldrar kontaktas. Vidare ansvarar trygghetsteamet för att ärendena dokumenteras och skickas för arkivering till rektor. Rektor ansvarar för att ärendena vid behov går vidare i form av EHT, elevhälsoteam samt att avslutade ärenden arkiveras. Rektor ansvarar även för att trygghetsteamet ges möjlighet att träffas några gånger under läsåret samt över fortbildning.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Elev som känner sig kränkt och/eller utfryst (gäller även på nätet, i sociala medier, via SMS) och som själv valt att vända sig till skolans trygghetsteam, eller som har rapporterats av klasskamrat, förälder eller pedagog till trygghetsteamet, ska alltid få prata med någon vuxen om sitt problem.

Skolans två brevlådor märkta med "Trygghetsteamet" ska kontrolleras varje vecka för att snabbt upptäcka inkomna meddelanden. När information om elev nått trygghetsteamet, och det inte finns skäl att tro att det rör sig om ett konkret fall av kränkning, eller uttalad mobbning, ska någon i trygghetsteamet ta kontakt med eleven och bestämma tid för möte. Vid detta samtal behöver inte två vuxna delta som annars är praxis vid ärenden kring konkreta och/eller upprepade kränkningar och mobbning. Den som lett detta första samtal ska efter samtalet avgöra om ärendet kan avslutas, ska följas upp eller tas över av annan personal t ex klasslärare, kurator eller rektor.

Alla samtal dokumenteras.

Rutiner för att utreda och åtgärda om elev kränks av andra elever

- 1) Träff med den drabbade eleven för att kartlägga *vad, hur och när*.
- 2) Träff med den eller de som utsatt eleven för kränkning. En elev åt gången får träffa två av personalen ur Trygghetsteamet, en agerar sekreterare och den andra samtalsledare. Teamet presenterar "vårt gemensamma problem".
- 3) Tillsammans diskuteras hur man ska gå till väga för att problemet ska upphöra, vad personen själv kan göra. Det är den utsatte som sedan kan bekräfta om åtgärderna har lett till att kränkningarna upphört eller inte.
- 4) Tid för uppföljning bestäms.
- 5) Eleverna meddelas om att föräldrarna kommer att bli uppringda av Trygghetsteamet, men att eleven själv också ska berätta om samtalet hemma.

6) Samtalen dokumenteras på blankett "Tjänsteanteckningar" som efter avslutat ärende arkiveras av rektor.

Rutiner för uppföljning

På överenskommen tid, träffar de två i trygghetsteamet som utrett kränkningen/mobbningen, åter igen den som blivit utsatt för kränkning för att utreda om förändringar skett.

Efter uppföljningssamtalet träffar trygghetsteamet den eller de som kränkt, en och en, för att höra hur arbetet med att få stopp på kränkningarna och/eller mobbningen har gått. Vid behov bestäms en tid för ytterligare uppföljning.

Om dessa uppföljningar inte leder framåt kallar trygghetsteamet till en elevvårdskonferens där lärare, rektor och föräldrar träffas för att enas om hur man ska gå vidare med fallet.

Rutiner för dokumentation

Alla ärenden dokumenteras av ansvarig personal på för kommunen särskild blankett kallad "Tjänsteärende". Efter avslutat ärende skickas blankett till rektor för arkivering.

Rutiner för att utreda och åtgärda om elev kränks av personal

All personal är skyldiga att snarast meddela rektor om de upptäcker att en elev blivit kränkt av en vuxen på skolan. Rektor anmäler till huvudmannen samt utreder på delegation av huvudman.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom sårskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]